

Läromedel
Bok Film Spel

Lärarhandledning för läromedlet

Är du arg, Moa?

Att använda skönlitteratur i undervisningen.

Att använda väl anpassade texter i skönlitterära böcker i undervisningen är ett mycket bra sätt att nå fram till elever och väcka nyfikenheten för olika frågor. Man har sett att flera delar av inläringen gagnas av detta, både motivationen men det är också så att när man kopplar ihop kunskap med en känsla så är sannolikheten för att man ska minnas det man lärt sig mycket högre än utan känslan. För erfarna pedagoger är detta inget nytt. Man har både klippt, klistrat och "uppfunnit hjulet" under alla år på de sätt man vet att man når fram till sina elever.

För elever med kognitiva funktionsnedsättningar är det betydligt svårare med inläring än för andra elever så därför passar skönlitterära berättelser (eller andra media där en känslomässig komponent är kopplad till det man ska lära sig) väldigt bra. Man har också sett i forskning om inläring att högläsning skapar en interaktivitet som även den gagnar inläringen.

Samtidigt ska man naturligtvis vara väldigt uppmärksam på att materialet man använder är på en kognitiv nivå som är anpassad till eleverna samt att texterna är utformade - både i utformning typografiskt men också i lättlästperspektiv - för eleverna. Att skapa känslor som inte kan förklaras skapar förstås mer problem än det löser.

Idag finns det fler elever än någonsin förut i gymnasiesärskolan som kan läsa. Vissa elever i någon mån, andra riktigt bra. Därför är det av stor vikt att man ser till att skapa en läslust hos de eleverna för att fortsätta utveckla deras läsförmåga. På det sättet automatiserar man till slut läsandet vilket ger en betydligt högre grad av självständighet i vuxenlivet. Det är en demokratisk rättighet och det är samhällets skyldighet att bidra med möjligheter till att uppnå det.

Ann Gomér
Författare och VD
Bona Signum AB

I boken "Är du arg, Moa?" finns det plats för en hel del igenkänning för många tonåringar. Det är en besvärlig tid för vissa och det kan bero på många saker, så som hormoner och att dygnsrytmen förändras. Moa hamnar i samma bråk varje morgon med sin mamma. I skolan blir det Linus som får ta hennes ilska, tills han tröttnar på det en dag. Han försöker vara snäll mot henne men det hjälper inte, hon är arg ändå.

Att jobba med sitt humör kan man göra på många olika sätt. I den här boken tas följande upp:

- Stress är något som kan få vem som helst i obalans. Att se till att man har tillräckligt med tid avsatt för det som ska göras är viktigt.
- Lågt blodsocker är även det en trigger för många. Moa får försöka att hålla en jämn nivå på sockret och absolut äta frukost på morgonen. Moas mamma kommer också med ett glas apelsinjuice som hon får dricka redan i sängen, för att kicka igång sockret.
- Tydlig stuktur är viktigt för att undvika stress. Att placera saker så att man slipper leta efter dem när man har bråttom är ett sätt att undvika stress.
- Moas mamma använder lågaffektivt bemötande mot Moa. Istället för att skrika tillbaka och höja tonläget ytterligare så behåller hon lugnet och försöker istället att tänka ut lösningar som fungerar på sikt. Diskussionen som Moa och hennes mamma har om lösningar kommer först när Moa är redo, när hennes agerande fått så stora konsekvenser att hon själv inser att något måste förändras. När man nått den insikten är man också betydligt mer öppen för förändringar.

I gymnasiesärskolans läroplan står under ämnesområde Idrott och hälsa om syftet med undervisningen:

Undervisningen ska leda till att eleverna utvecklar förmåga att samtala om och reflektera över vad fysiska aktiviteter betyder för den fysiska förmågan och hälsan. De ska även ges tillfälle att reflektera över livsstilens betydelse för hälsan.

Undervisningen i ämnesområdet idrott och hälsa ska ge eleverna förutsättningar att utveckla följande:

- Förmåga att genomföra fysiska aktiviteter som utvecklar fysisk förmåga och kroppsuppfattning.
- Förmåga att reflektera över livsstilens betydelse för hälsa och välbefinnande.

Under rubriken "Livsstil och hälsa" står det:

- Sambanden mellan livsstil, hälsa och välbefinnande, till exempel sambanden mellan fysisk aktivitet, utevistelse, sociala kontakter och hälsa.

I ämnesområdet Natur och miljö ska man behandla följande:

- Människokroppens olika delar och deras funktioner.
- Människors sexualitet, lust och relationer.
-

I gymnasiesärskolans läroplan står under ämnesområde Individ och samhälle:

- Konflikter och konfliktlösning. Hur man kan hantera olika intressen och åsikter.

Att diskutera:

- Tycker du att det är svårt att gå upp på morgonen? Hur kan man lösa det?
- Hinner du alltid äta frukost på morgonen?
- Är det okej att låta sin ilska gå ut över andra?
- Om man säger förlåt efter man gjort något dumt, är det alltid bra igen då?
- Gjorde Linus rätt i att vägra bowla med Moa?
- Träna på lågaffektivt bemötande i en teaterpjäs där en person är jättearg och den andra måste behålla lugnet. Hur svårt är det?
- Ladda ner elevfrågorna till boken och låt eleverna jobba i grupp eller enskilt med dom.

En TAKK-bilaga finns att få till boken. Skicka ett mail till ann@bonasignum.se så mailas den som en pdf att skriva ut.